

Barn- och utbildningsnämnden**Ärende om att pausa och avetablera verksamheten vid
Drottningholms förskola**

Dnr BUN23/100

Bakgrund

Drottningholms förskola brann ner till grunden nyårsnatten 2016/2017. Sedan dess har verksamheten bedrivits i tillfälliga paviljonger som hyrs av Cramo samtidigt som kommunen verkat för att få till en permanent lösning. I anslutning till den kommunala Drottningholms förskola ligger även Drottningholmskolan, en waldorfskola med grundskoleverksamhet F-6 med ca 180 barn, och den fristående förskolan Lovö montessoriförskola med ca 35 barn.

Fastighetsprocess

Vid branden totalförstördes Drottningholms förskola med tillhörande matsal. Berörda verksamheter flyttade till tillfälliga lokaler i två paviljonguppställningar; en byggnad för förskolan med tre avdelningar (ca 60 barn) och en matsalsbyggnad för skolverksamheten. Kommunen hyr paviljongerna till förskolan och paviljongen för skolans matsal hyrs av Drottningholmskolan. Tidsbegränsat bygglov för paviljonguppställningarna har förlängts till och med 2025-08-31. Även tillstånd för ändring av statligt byggnadsminne har förlängts till 2025-08-31. På området finns även Montessoriförskolan. Denna byggnad ägs av kommunen och hyrs ut till förskolan. Marken ägs av Statens fastighetsverk (SFV).

Drottningholmskolan bedriver sin skolverksamhet i en byggnad som kommunen äger och hyr ut till skolan. Dessutom har Drottningholmskolan en del av verksamheten i en paviljonguppställning som skolan äger. Deras paviljonger har även de ett tidsbegränsat bygglov för de tillfälliga lokalerna som har förlängts t o m 2025-08-31. Även tillstånd för ändring av statligt byggnadsminne gäller Drottningholmskolans paviljonger och har förlängts till 2025-08-31.

Drottningholms skolområde är känsligt då det ligger i en kulturhistoriskt värdefull miljö inom Drottningholms världsarv, inom ett område för statligt byggnadsminne och även Lovö naturreservat, vilket medför att flera myndigheter och intressenter berörs. Utöver berörda verksamheter inom skolområdet berörs bland andra Statens Fastighetsverk, Ståthållarämbetet, Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen, Brf Skolallén och Kungliga Drottningholms Golfklubb.

Ett omfattande och tidskrävande arbete har genomförts tillsammans med berörda statliga myndigheter och intressenter där placering, utförande och gestaltungsfrågor har diskuterats under åren. Skolområdets helhet har varit i fokus och de tillkommande byggnaderna ska placerings- och gestaltungsmissigt komplettera och samspela med varandra.

Olika förslag har diskuterats och försökt genomföras för att få en ny förskola på plats

Målsättningen inom skolområdet har varit att åstadkomma en helhet med skola och förskolor som förbättrar områdets nuvarande utformning. För helheten är det viktigt hur tillkommande byggnadsvolymer tecknar sig ut mot fältet och slottsparken, hur trädallén kan garanteras bästa förutsättningar för sin fortlevnad och hur byggnadsvolymer och gårdsrum utformas.

Ursprungligen planerade Ekerö kommun att handla upp nyproduktionen av Drottningholms förskola som en utförandeentreprenad. Under 2019 genomfördes därför en projektering, men upphandlingen genomfördes inte då önskemål om att hitta lösning för att säkerställa skolans fortsatta verksamhet inom skolområdet framställdes.

Under 2020 tog Ekerö kommun i samarbete med Drottningholmskolan fram en programhandling för de skollokaler som ska ersätta de gula paviljongerna med tidsbegränsat bygglov. Programhandling tillsammans med ritningar och beskrivningar för förskolan låg tillsammans med hyresavtal, köpeavtal med mera till grund för upphandling av skolområdet. Upphandlingen innebar att en exploatör skulle köpa de befintliga byggnaderna på ofri grund, uppföra den nya förskolebyggnaden och den nya skolbyggnaden, samt hyra ut samtliga byggnader till kommunen. Kommunen skulle sedan hyra ut skolbyggnaderna, idrottssalen och den fristående förskolan i andra hand. Upphandlingen avbröts då anbuden inte var ekonomiskt godtagbara för kommunen.

Därefter har planeringen fortsatt för att åter genomföra en upphandling och uppföra en ny förskolebyggnad. Dock är det inte möjligt att genomföra i dagsläget, dels eftersom en ny förskola inte kommer att kunna uppföras innan bygglovet för paviljongerna löper ut och dels för att både en skolbyggnad och en förskolebyggnad inte ryms inom området.

Intressenter inom området

Drottningholms skolområde har idag således tre verksamheter med tre olika huvudmän. Drottningholms förskola som drivs av Ekerö kommun, Drottningholmskolan som är en fristående grundskola F-6 och den fristående Lovö Montessoriförskola. Inom skolområdet finns även en idrottshall. Ekerö kommun äger, förvaltar och är hyresvärd för dessa verksamheter, dock inte för Drottningholmskolans paviljonguppställningar som de själva äger. I närområdet finns även en bostadsrättsförening (Brf Skolallén) och Kungliga Drottningholms Golfklubb som angränsar till skolområdet.

Ståthållarämbetet och Statens fastighetsverk har till Ekerö kommun framfört önskemål om en sammanhållande "huvudman" för Drottningholms skolområde. I detta läge då Ekerö kommun planerar för att uppföra en ny förskola och Drottningholmskolan har ett behov av nya skollokaler uppstår stora utmaningar, inte minst kring samordning, finansiering och förvaltning av byggnader och skolområdet.

Sammanfattningsvis finns idag inget beslut om hur man går vidare med byggnationerna inom området. Det innebär således att det inte kommer att finnas någon ny förskolebyggnad på plats innan bygglovet för paviljongerna löper ut oavsett hur man går vidare med planerna för Drottningholms förskole- och skolområde. Mot denna bakgrund behöver verksamheten i Drottningholms förskola pausas till dess att beslut fattas.

Verksamhetens perspektiv

Drottningholms förskola, som bedrivs inom samma resultatenhet som Stenhamra förskola, är en välfungerande verksamhet med goda pedagogiska inomhusmiljöer och med personal som har arbetat länge i enheten. Upptagningsområdet för förskolan är traditionellt både Lovön och längs med Ekerövägen och Färingsövägen. Som det ser ut nu så har dock antalet vårdnadshavare som väljer Drottningholms förskola och som bor på Ekerö och Färingsö minskat sedan pandemin och efter att ombyggnaden påbörjades av Ekerövägen. Den trafiksituation som råder kan ha påverkat intresset av att ha barn på förskolan för de som inte bor på Lovön.

På ca 10 års sikt ökar visserligen antalet barn i förskoleålder enligt kommunens befolkningsprognos, från dagens drygt 40 barn till ca 60 barn år 2033. Det kommer emellertid fortsättningsvis finnas en förskola på platsen och bedömningen är samtidigt att vi kommer att kunna säkerställa plats för alla barn på en annan förskola i kommunen i avvaktan på att en ny lösning kan komma på plats. Till exempel finns Tappsunds nya förskola som har möjlighet att erbjuda alla vårdnadshavare en plats för sina barn.

Konsekvenser för barn och personal

Då byggloven för de tillfälliga paviljongerna går ut 2025 och en ny förskola inte kan vara på plats innan dess kommer tyvärr verksamheten behöva pausas tills nytt beslut tas om området eller en ny förskola är på plats. Det medför förstås en viss olägenhet för de barn och familjer som har plats där idag. Men utifrån att vi har vetat om svårigheterna en tid med att få en förskola på plats samtidigt som det finns platser på förskolor i kommunen runt Ekerö centrum och några platser på den fristående förskolan i området, kommer med all sannolikhet annan plats erbjudas innan verksamheten sätts på paus. Där kommer även Barn- och utbildningsförvaltningen förstås vara behjälplig.

Barn- och utbildningsförvaltningen har gjort en Barnkonsekvensanalys med anledning av aktuellt förslag. Sammantaget görs bedömningen att det visserligen kommer att innebära en förändring för barnen att byta förskola och miljö och att en sådan förändring kan påverka barn på olika sätt, men att de förberedelser som kommer att kunna göras inom det kommande året innan verksamheten pausas säkerställer barnens bästa samt en trygg och väl förberedd omställning.

Gällande personal så kommer de beredas annan arbetsplats i enheten, eller ev. vid andra förskolor i kommunen efter individuella behov och önskemål, som beslutas tillsammans med ledning och fackliga företrädare.

Sammanfattning och förslag

Då byggloven för de tillfälliga paviljongerna går ut 2025, och områdets komplexitet har medfört att inget nytt bygge kan påbörjas och stå klart i tid, behöver verksamheten pausas tills ett nytt beslut tas om en eventuell återuppbyggnad av den befintliga förskolan.

I avvaktan på det kan kommunen göra en fördjupad analys av hur behovet av förskoleplatser ser ut och var en eventuell ny förskola bör placeras.

Förslaget innebär därmed att verksamheten vid Drottningholms förskola pausas från sommaren 2025, lämpligen efter sommarstängning, till dess att ett nytt beslut kan tas utifrån underlag från nya behovsanalyser och eventuellt ändrade förutsättningar kring den komplexa situation som nu råder på platsen gällande bygge, trafik och efterfrågan.